

Матеріали XIX наукової конференції ТНТУ ім. І. Пулюя, 2016

УДК 338.1

І.Б. Федішин, к.е.н.

Тернопільський національний технічний університет ім. І.Пулюя

**ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПРОМИСЛОВОСТІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ.
ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ РЕГІОНУ.**

I.B. Fedyshyn, Ph.D.

**RESEARCH OF TERNOPIL REGION INDUSTRY CONDITION. THE PROSPECTS
OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REGION'S INDUSTRY.**

Розвиток промисловості органічно пов'язаний з територіальною трансформацією відповідних ресурсів, тому виражена промислово-інноваційна політика регіонів є однією з важливих передумов забезпечення економічної стабільності України. Успіх соціально-економічного розвитку регіонів країни залежить від наявності та ефективної реалізації продуманої промислової політики [1, с. 113].

У цьому контексті статистика свідчить, що в регіонах України, у Тернопільській області зокрема, швидко втрачаються можливості розвивати та використовувати інноваційний потенціал промисловості, належним чином розгортати та впроваджувати інноваційні проекти, реагувати на світові науково-технологічні досягнення. Передусім це зумовлено передкризовими та кризовими тенденціями розвитку економіки держави, що характеризується зростанням витрат підприємств у зв'язку з підвищенням цін і тарифів на транспортні перевезення, а також тарифів на електроенергію та природний газ в цілому для промисловості у травні у порівнянні з квітнем 2016 р. на 5% та 56% відповідно. Це у свою чергу призводить до нестабільного виробництва промислової продукції, непередбачуваного розвитку і поведінки ринку, падіння життя населення.

У 2014 р. валовий регіональний продукт склав 21676 млн. грн. [2]. Слід зазначити, що в період з 2010 року по 2014 рік структура промислового виробництва області зазнала деяких змін. Так, за вказаний період збільшилась частка хімічної галузі промисловості (з 4,5% до 6,2%). Разом з тим, спостерігалася негативна тенденція щодо скорочення питомої ваги харчової галузі промисловості (з понад 58% до 46,6%) та машинобудування (з 13,9% до 8,5%) [3].

За даними Головного управління статистики у Тернопільській області [4] єдиним джерелом фінансування внутрішніх витрат на здійснення інноваційної діяльності у Тернопільській області є власні кошти промислових підприємств. Причому варто зауважити, що у 2014 році ані вітчизняні, ані іноземні резиденти у інноваційну діяльність регіональних підприємств не інвестували. Динаміку впровадження інновацій на підприємствах Тернопільщини відображено у табл. 1.

Таблиця 1.

Впровадження інновацій на промислових підприємствах

Рік	2011	2012	2013	2014
Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	17,8	17,4	11,8	9,5
Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	7,6	7,4	2,6	1,7

Питома вага підприємств, що впроваджували інновації у Тернопільській області починаючи з 2011 року має тенденцію до зменшення – із 17,8% у 2011 р. до 9,5% у 2014 р. а також негативну тенденцію демонструє показник питомої ваги реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової - падіння із 7,6% у 2011 р. до 1,7% у 2014 р.

Очевидно труднощі промисловості в області зумовлено поєднанням негативних наслідків тиску зовнішньоекономічних партнерів, ринкових та суспільно-політичних проблем і конфліктів, з цілою низкою внутрішніх проблем, які характерні для вітчизняних підприємств даної галузі. Інертність багатьох підприємств у сфері впровадження інновацій, брак фінансування науково-технічних розробок і відсутність механізмів взаємодії виробників та споживачів продукції промисловості є однією з причин тенденції стагнації інноваційного розвитку регіональних промислових підприємств.

Узагальнюючи показники інноваційної діяльності підприємств в умовах кризи варто відзначити те, що актуальним для кожного підприємства є питання реалізації інвестиційних проектів в інноваціях з метою ліквідації наслідків негативних впливів інфляційних процесів та реформ, застосування спеціальних методик та інструментального апарату для впровадження інвестиційно-інноваційних проектів як засобу забезпечення стабільного розвитку підприємства, забезпечення адекватного сприятливого податкового клімату та тарифного ціноутворення для управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Варто зауважити, що інноваціями є будь-які технічні, організаційні, економічні й управлінські зміни, відмінні від існуючої практики в даній організації. Підприємства мають різну сприйнятливість до інновацій. Їхній інноваційний потенціал істотно залежить від параметрів організаційних структур, професійно-кваліфікаційного складу, промислово-виробничого персоналу, зовнішніх умов господарської діяльності й інших факторів.

Сьогодні домінуючим механізмом фінансування інноваційних проектів підприємства стає самофінансування, що ґрунтується на зростанні частки прибутку та амортизаційних відрахувань підприємства, та кредитування.

Тернопільщина зокрема характеризуються значною кількістю великих підприємств промисловості. Реалізація пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в промисловості регіону є базовим показником ефективності економічної політики та конкурентоспроможності цієї галузі. При порушенні стабільного виробничого процесу регіон може перейти в розряд депресивних.

Література:

1. Федулова Л. І. Концептуальні засади державної регіональної промислової політики в умовах інноваційного розвитку /Л. І. Федулова // Стратегічні пріоритети. –2008. – №1 (6) – С.112 – 119
2. Статистичні дані [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
3. Стратегія розвитку Тернопільської області на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oda.te.gov.ua/data/upload/publication/main/ua/20090/strateg2020z.pdf>
4. Статистичні дані Головного управління статистики у Тернопільській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.te.ukrstat.gov.ua/files/NI/NI5.htm>